

Hoge verwachtingen, vermoeide kinderen?

Bestaan er nog wel normale kinderen? Het lijkt wel of al onze kinderen hoogbegaafd zijn of anders is er wel wat aan de hand met ze, dan hebben ze ADHD of autisme. Wat is er met onze kinderen aan de hand?

Zijn ze veranderd, zijn de eisen die we aan ze stellen veranderd of kijken we anders naar ze?

Door Martine Delfos

De Rechten van het Kind

Euwenlang heeft de man centraal gestaan, daarna de vrouw via het feminisme, en nu het kind. Als gevolg van de roemrijke jaren zestig ondergaat de maatschappij een heftige verandering, die nog steeds merkbaar is. Op werkgebied lijkt er, niet meer zo belangrijk maar deskundigheidsbevordering, het domein van de jongere, staat volop in de belangstelling. De Rechten van het Kind zijn aan het eind van de twintigste eeuw zo'n tien jaar oud. Deze rechten omvatten het recht op zorg (recht op voldoende voedsel, scholing, gezondheid en spelen); het recht op bescherming (geen kindermishandeling, geen oorlog en geweld, geen seksueel misbruik); het recht op een eigen mening (recht gehoord te worden, recht op eigen taken en verantwoordelijkheden binnen gezin en gemeenschap, recht op noodzakelijke informatie); het recht op extra zorg (bij geestelijke of lichamelijke handicap, bij gebrek aan familie, bij gevlucht zijn, bij in aanraking zijn gekomen met politie en justitie).

re, niet meer zo belangrijk maar deskundigheidsbevordering, het domein van de jongere, staat volop in de belangstelling. De Rechten van het Kind zijn aan het eind van de twintigste eeuw zo'n tien jaar oud. Deze rechten omvatten het recht op zorg (recht op voldoende voedsel, scholing, gezondheid en spelen); het recht op bescherming (geen kindermishandeling, geen oorlog en geweld, geen seksueel misbruik); het recht op een eigen mening (recht gehoord te worden, recht op eigen taken en verantwoordelijkheden binnen gezin en gemeenschap, recht op noodzakelijke informatie); het recht op extra zorg (bij geestelijke of lichamelijke handicap, bij gebrek aan familie, bij gevlucht zijn, bij in aanraking zijn gekomen met politie en justitie).

Psychologische vervulling behoeften

Kinderen vervullen niet langer een economische behoefte, maar een psychologische en emotionele behoefte. Soms lijkt het alsof we willen dat onze kinderen de afspiegeling zijn van ons menselijk succes. We willen dat ze intelligent zijn, soci-

aal vaardig, assertief, zelfbewust, creatief en gelukkig. Het lijkt alsof we dan pas goede ouders zijn. We willen uiteindelijk gelukkige kinderen, maar weten niet hoe we dat moeten bereiken. De bewijslast is aan onze kinderen en deze kan zwaar drukken op het kind. Het is een verschijnsel dat zich over de hele wereld voordoet.

Toename diagnoses

De belangstelling voor het kind is groot. In de negentiende eeuw verschijnt het eerste boek over kinderziekten. Een eeuw later is de levensduur spectaculair toegenomen, met name door het terugdringen van de kindersterfte. Er komt een golf van pedagogische en psychologische boeken over kinderen op gang. Het kind wordt bekeken, de ziekten zijn nagenoeg onder controle en dus is er volop tijd voor de psyche van het kind. De diagnoses nemen hand over hand toe. Er lijken nauwelijks 'normale' kinderen meer te bestaan. Ze lijken allemaal hoogbegaafd, of hebben ADHD of autisme. De 'halve jongen' van de vorige eeuw is nu een meisje met ADHD en het is de vraag of ze daar altijd op vooruit gaat.

De toename aan diagnoses

kent meerdere oorzaken. Een eerste reden is dat er meer ontwikkelingsproblematiek bij kinderen ontstaat als gevolg van het feit dat vrouwen hun kinderen vaker op een oudere leeftijd krijgen en tijdens de zwangerschap meer stress ervaren door hun werksituatie. Leefijd en stress hebben gevolgen voor de hormoonproductie waar de foetus aan bloot staat. De tweede reden is dat, nu we zo scherp naar het kind kijken allerlei dingen ontdekken die er altijd al waren, maar waar we ons nooit bewust van waren. Ten derde leiden we een druk, werkend bestaan met stressvolle banen, waardoor we minder druk en lastig gedrag

van onze kinderen kunnen verdragen. De vierde reden is dat kinderen in een emotionele behoefte moeten voorzien en dus veel meer dan voorheen een breed succesvol beeld moeten laten zien. Lastig gedrag wordt zwaarder beoordeeld en eerder als afwijkend bestempeld. Een vijfde reden is een generatie die met beeldschermen opgroeit; de 'screenagers'. Vroeger was het probleem dat kinderen van hun schoolwerk afgeleid werden als het niet stil genoeg was, nu is het omgekeerde vaker het geval: kinderen kunnen zich onvoldoende concentreren als het stil is, terwijl stilte nog steeds nodig is voor concentratie. En

schoolprestaties zijn nog nooit zo belangrijk geweest, de toetsen beginnen al op kleuterleeftijd. Een zesde reden is de diagnostiek zelf. De handboeken voor het vaststellen van stoornissen hebben aanleiding gegeven tot een grote toename van diagnoses. Het nieuwe handboek dat in 2013 uitkwam dreigt voor verscheidene diagnoses, onder andere autisme, voor nog een toename te zorgen. En als zevende reden voor de toename aan diagnoses, last but not least, de farmacologische industrie die de maatschappij gehersenspoeld lijkt te hebben met betrekking tot druk en lastig gedrag van kinderen en ondanks

negatieve onderzoeksresultaten lijken pilletjes het snoepgoed van de intolerante mens te zijn geworden.

Nieuwe vorm van misbruik?

We moeten ervoor waken dat we, als gevolg van de plotselinge belangstelling voor het kind, niet in nieuwe problemen terecht komen. Grofweg zouden we kunnen stellen dat we ons in de negentiende eeuw bewust werden van de problematiek van kindermishandeling. Inmiddels is slaan van kinderen in Nederland bij wet verboden. In de twintigste eeuw 'ontdekken' we dat kinderen seksueel misbruikt kunnen worden. Seksueel misbruik heeft diepgaande gevolgen voor kinderen. Het is de vraag of we kinderen voldoende bescherming tegen seksueel misbruik bieden. De seksuele revolutie van de jaren zestig zorgde voor een enorme belangstelling voor seksualiteit en een liberalisering van de zeden, gedurende enige tijd werd pedofilie zelfs bijna verheerlijkt. Seksueel misbruik is niet afgenomen. In feite is er een belangrijk nieuw medium bijgekomen dat seksueel misbruik, en zelfs kinderporno en de verspreiding ervan, makkelijker maakt: internet. In het werkelijke leven voeden we kinderen op en beschermen we ze, in het virtuele milieu niet, daar moeten ze zelf hun weg vinden. Natuurlijk leidt dat tot problemen, naast alle fascinerende mogelijkheden.

In de nieuwe eeuw staat het kind en zijn of haar mogelijkheden volop in de belangstelling.

Kinderen voorzien in een emotionele behoefte en moeten dus veel meer dan voorheen een breed succesvol beeld laten zien. FOTO'S ANTILLIAANS DAGBLAD

Vrouwen krijgen kinderen op latere leeftijd en ervaren meer stress tijdens de zwangerschap.

Problemen met kinderen ontstaan ook omdat we te maken hebben met een generatie die met beeldschermen opgroeit; de 'screenagers'.

„Voor het eerst zijn er kinderen op de basisschool die toch het symbool van energie zijn, met het chronische vermoeidheidssyndroom (CVS). We doen iets verkeerd...!”

Een cartoon die illustreert hoe vandaag de dag kinderen al gauw gelabeld worden met een aanduiding.

Kinderen vervullen niet langer een economische behoefte, maar een psychologische en emotionele behoefte. Soms lijkt het alsof we willen dat onze kinderen de afspiegeling zijn van ons menselijk succes. We willen dat ze intelligent zijn, sociaal vaardig, assertief, zelfbewust, creatief en gelukkig. Het lijkt alsof we dan pas goede ouders zijn. We willen uiteindelijk gelukkige kinderen, maar weten niet hoe we dat moeten bereiken. De bewijslast is aan onze kinderen en deze kan zwaar drukken op het kind. Het is een verschijnsel dat zich over de hele wereld voordoet.

Ik vind het zo zielig voor papa en mama dat ik zo moeilijk op te voeden ben.

Martine Delfos

Psycholoog, therapeut en schrijfster Martine Delfos, gespecialiseerd in het werken met (meervoudig) getraumatiseerde kinderen en volwassenen, bezoekt Curaçao en verzorgt in maart een serie lezingen. In dat kader schrijft ze ook een reeks artikelen voor het Antilliaans Dagblad.

Zij werkt onder andere binnen de jeugdhulpverlening en verzorgt nascholingen aan psychologen, orthopedagogen, artsen, maatschappelijk werkers en groepsleiders. Naast haar werkzaamheden als zelfstandig gevestigd therapeut en docent publiceerde zij tal van toonaangevende boeken over autisme, angst, ADHD, seksualiteit en andere thema's. Ze is oprichter van het Psychologisch Instituut voor Consultatie, Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek (Picowo).

De lezingen zijn van 2 tot en met 6 maart en van 9 tot en met 13 maart zijn er ook basismodules met praktische toepassingstips. Aan de lezingen en basismodules zijn kosten verbonden. Meer informatie en aanmelden kan bij Stichting Frontera: stichtingfrontera@gmail.com.

Martine Delfos. FOTO K. VAN DER HOEK

Euwenlang heeft de man centraal gestaan, daarna de vrouw via het feminisme, en nu het kind. Dit is een oude Curaçaose foto uit circa 1907 met daarop G. van der Horst (1871-1948) en kinderen. FOTO SOUBLETTE & FILS